

SAKSFREMLEGG

Sak nr.

Saksmappe nr: Arkiv: Saksbehandler:
2016/3367   **C00**   **Ingrid Buck**

Til behandling i:

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Grunnskole-, barnehage- og kulturutvalget	27.09.2017

Anleggsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2018 -2022

Rådmannens forslag til vedtak:

Anleggsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet legges ut på offentlig høring i fire uker. 2.gangs behandling skal skje samtidig med behandling av revidert utgave av strategiplanen «For kropp og sjel».

Rådmannens saksutredning:

Sammendrag:

Vedlegg:

1. Innspill til planprogrammet
2. Forslag ny anleggsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2018 -2022
3. Sammenheng mellom plandokumenter – en oversikt

Utredning:

1. Bakgrunn

Oppstart og planprogram ble vedtatt av Grunnskole, barnehage og kulturutvalget 27. september og Formannskapet 29. september 2016. Planprogrammet ble annonsert og sendt lag og foreninger samtidig som vi inviterte til egne temamøter - for idretten 15. november og for friluftslivet 22. november 2016. Det kom inn 12 innspill som er kort oppsummert og kommentert i denne saken.

Anleggsplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er et politisk dokument som skal fastsette kommunens mål og prioriteringer innenfor disse temaene i Lier de neste fire årene. Denne planen erstatter den forrige kommunale planen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2013 – 2017. For at anlegg skal være berettiget spillemidler må det aktuelle anlegget stå på

prioritert liste i et politisk vedtatt handlingsprogram. Denne anleggsplanen sikrer et slikt grunnlag.

Etter politisk ønske gjøres det nå en samordning av ulike planer på kultur-området. I eget vedlegg er sammenhenger og ulike grunnlag for ulike planer beskrevet. Strategiplanen «For kropp og sjel» fra 2013 vil revideres i løpet av høsten 2017. Her vil de overordnede strategiene og prioriteringene for hele tjenesteområdet kultur, idrett og friluftsliv forankres og avklares. Deler av det som var innholdet i forrige kommunale plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet vil nå innarbeides i strategiplanen, slik at den planen vi her presenterer for førstegangsbehandling, blir en ren anleggsplan som ivaretar behovene for prosjektprioriteringer for spillemiddelsøknader samt andre konkrete anleggsprioriteringer.

Ved endelig behandling vil strategiplanen og anleggsplanen bli behandlet samtidig. For å sikre et best mulig saksgrunnlag for førstegangsbehandling av selve anleggsplanen, har vi tatt med en del bakgrunnsinformasjon her som senere vil bli lagt inn i strategiplanen.

Planen er utarbeidet av virksomheten Kultur og fritid i samarbeid med Lier idrettsråd og ble i en foreløpig utgave gjennomgått av styringsgruppa for planen på møte 23. august i år. I styringsgruppa har Marianne Berg og Per Arne Bredeesen fra GBK-utvalget sittet, sammen med leder av Lier idrettsråd Narve Holmen og Simon Torgersen fra DNT Drammen og Omegn.

2. Innkomne innspill til planprogrammet med rådmannens kommentar

De 12 innkomne innspillene er som følger:

- **Forum for natur og friluftsliv** oppfordrer oss til å gjennomføre kartlegging og verdisetting av friluftslivsanlegg da arealene og naturgrunnlaget for morgendagens friluftsliv må bevares pga sterk utbyggingspress. Videre ber de om støtte til et felles friluftslivets hus som kan bedre samarbeide mellom natur og friluftslivsorganisasjoner i Drammen. De bekrefter at enkle anlegg som turveier, skiløyper, badeplasser, fiskeplasser, møteplasser i nærheten av der folk bor er ofte med på å lage lavterskeltilbud som bidrar til økt livskvalitet og god helse for innbyggerne våre.

Rådmannens kommentar er at arbeidet med kartlegging og verdisetting er i gang slik alle kommuner er pålagt fra sentralt hold. Vi kan se nytten av et felles friluftslivets hus i Drammen, men kan ikke støtte et slikt hus eller en ny stilling økonomisk innenfor våre budsjetter. Vår prioritering er å videreutvikle gode og enkle friluftslivsanlegg og lavterskeltilbud.

- **Lise Halvorsen** beskriver behov for gode treningsområder for hester og hunder og spesielt vinterstid. Bekrefter at å ri langs Vestsideveien er trafikkfarlig. Foreslår egnete områder og adskilte ridestier og god adkomst for hester til marka-områdene.

Rådmannens kommentar er at vi sammen med landbrukskontoret ser på disse problemstillingene samlet og håper vi kan avklare bedre løsninger for flere gjennom samarbeid med hestemiljøene og aktuelle grunneiere.

- **Lier IL** beskriver behov for multifunksjonell dobbelhall, innendørs fotballhall, skateboard/pumptrack/BMX anlegg og akebakke. Bekrefter at hallen i dag har for liten kapasitet ifht. behov, og at den er nedslitt. Ønsker at Lier kommune samarbeider med idretten ift ny hall og at en videre utvikling av dette området får bedre funksjon og estetikk. Videre ser de for seg f.eks. buldrevegg, svømmehall, kunstishall, etc. I et eget brev så har de beskrevet behov for pumptrack/sykkelbane ved Tranby klubbhus som et nærmiljøanlegg til uorganisert bruk for å bedre tilbudet for flere i idrettsparken. De har mottatt kr. 300 000 fra DNB Sparebankstiftelsen til dette og ber om at Lier kommune bidrar med en løsning her.

Rådmannens kommentar er at Lier IL må jobbe videre med de anleggene som de ønsker å prioritere og beskrive behov, aktuelle løsninger, kostnader, finansiering etc. Når det gjelder pumptrack-banen så er denne nå under ferdigstilling i skogholtet ved klubbhuset og den nye skøytebanen på Tranby, og anlegget skal åpnes med eget arrangement sammen med BUA i oktober.

- **Fellessameiet Engersand** ønsker en forlengelse av kyststien fra Engersand til Lahellholmen i Røyken. De mener Lier kommune bør jobbe videre med å bedre ferdsel langs fjorden og at et slik løsning vil være til berikelse for eksisterende og fremtidige beboere i området og andre besøkende.

Rådmannens kommentar er at vi på sikt ønsker sammenhengende kyststi fra Røykens grense og til Drammen. Vi har vært i kontakt med både fellessameiet, aktuelle grunneiere, Oslofjordens Friluftsråd og nabokommunen Røyken og har nylig hatt en befaring i området med konstruktive innspill for å finne løsninger som alle parter kan være fornøyde med. Det jobbes nå med å utarbeide egne avtaler mellom Lier kommune og hver enkelt grunneier.

- **HLF Briskeby skole** ved Berit Brørby har signalisert at skolen og rehabiliteringssenteret trenger trenings og øvingslokaler for dem selv som evt. kan brukes av lokale idrettslag kveldstid. Dette er en sak som skolen selv skal belyse og behandle høsten 2017.

Rådmannens kommentar er at vi legger inn behovet for en flerbrukshall ved denne skolen i den uprioriterte listen slik at det blir mulig å kunne søke spillemidler til dette dersom det blir aktuelt. En flerbrukshall med minimum volleyball-størrelse vil også kunne ha stor interesse for idretten i Lier.

- **Sylling IF** beskriver behov for ny kajakkbrygge som kan erstatte den gamle da den snart ikke kan repareres flere ganger, utbedring av friidrettsanlegget, ny sandvolleyballbane/sandhåndballbane i idrettsparken, innendørs skytebane i kjeller på skolen, skatepark/sykkelpark i utkanten av skoleområdet, utbedre tennisbanen, BMX bane, turvei/sykkelvei/skiløype til Holtsmark golfklubb, lys på 11'er banen fotball, kunstisbane, videreutvikle aktivitetsparken ved Svangstrand.

Rådmannens kommentar er at vi ber SIF om å prioritere de viktigste anleggene og beskrive behov, aktuelle løsninger, kostnader, finansiering etc. før vi kan sette disse opp i prioriteringslisten i Handlingsprogrammet. Disse forslagen vil bli satt opp i den uprioriterte listen inntil videre.

- **Lier Motorsportklubb** beskriver behov for nytt lagerbygg til traktor/redskap til ca kr. 3 mill.

Rådmannens kommentar er at klubben må beskrive behov, aktuelle løsninger, kostnader, finansiering etc før vi kan sette disse opp i prioriteringslisten i handlingsprogrammet. Dette forslaget vil bli satt opp i den uprioriterte listen inntil videre.

- **Richard Grevstad** ønsker stor skikkelig skatepark på Tranby i betong ala det de har i Drammen eller Asker. Han mener dette kan være en stor mulighet til å få ungdommen i Lier mer aktivt og spesielt de som ikke driver med organisert idrett.

Rådmannens merknad er at ideen om et slikt anlegg er god, men det er et stykke igjen for å kunne planlegge og evt. realisere et slikt anlegg som både krever riktig plasserte arealer og samarbeidspartnere. Vi må se om dette vil bli prioritert, evt når og hvordan.

Lier pistolklubb ber om et nytt område/arena for pistolbane til trening og konkurranse etter at de mistet sitt anlegg inne i Reistad Arena.

Rådmannens merknad er at disse bør samarbeide med Sylling IF som også ønsker seg et slikt anlegg, og vurdere bruk av kjelleren på skolen. En befaring av kjelleren ved Sylling skole er utført med Lier pistolklubb, skolen og kulturadministrasjonen. Lier pistolklubb har i brev 21.08.2017 beskrevet at de vil samarbeide med konsulent fra Norgesskytterforbund som kan bidra med konkrete løsninger på tykkelsen av vegg, ventilasjon, avløpsrør, kulefanger, etc. Klubben ønsker en langsiktig avtale for å kunne søke om spillemidler og deler gjerne rommet med flere/andre aktiviteter. De tror kostnadene vil ligge på ca kr. 150 000 og synes at de som skal bruke rommet bør spleise på kostnadene. Vi ber klubben om å beskrive behov, aktuelle løsninger, kostnader, finansiering etc. for å kunne komme videre. Anlegget settes opp i den uprioriterte listen.

- **Reistad Arena** ved Ove Brude Kolstad sammen med Reistad IL beskriver behov for ny treningshall i tilknytning til Reistad Arena. De har fått Plankompaniet til å tegne ut et tilbygg med håndballhall og undervisningslokaler.

Rådmannens merknader er at RIL må beskrive behov, aktuelle løsninger, kostnader, finansiering etc. før vi kan sette disse opp i prioriteringslisten i handlingsprogrammet. Dette forslaget vil bli satt opp i den uprioriterte listen inntil videre. Tiltaket bygger på idrettens behov for økt hallkapasitet i ytre Lier. Hvor og hvordan nye haller bør bygges og sikres driftsøkonomi, er blant temaer for videre avklaringer.

- **DNT Drammen og Omegn** beskriver behov for Friluftslivets hus og ber om midler til dette og en stilling.

Rådmannens merknader kan se nytten av et felles friluftslivets hus, foreslått lokalisert i Drammen, men kan ikke støtte et slikt hus eller en ny stilling økonomisk innenfor våre budsjetter. Vår prioritering er å videreutvikle gode og enkle friluftslivsanlegg og lavterskeltilbud. Vi er ellers enige om å prioritere oppgradering og utvikling av Eiksetraområdet samt å samarbeide om aktivitetstilbud i hele bygda. Eiksetra er et

prioritert område og ligger derfor inne i prioritert liste for anlegg hvor vi ønsker bl.a. å søke om spillemidler.

- **Stoppen SK** ved Christin Ruth beskriver behov for nærmiljøanlegg ved Gullaug og kunstgress med evt hall over hovedgressbanen på Lier stadion på sikt.

Rådmannens merknad er at det nylig både er sikret utvidet nærmiljøanlegg og vedtatt ytterligere utvikling av dette ved Gullaug skole, samt utvidet kapasitet på Lier stadion. Anleggsutviklingen ved Gullaug skole legges inn i prioritert liste. Ifm planer for utbyggingen på Gullaug-halvøya har vi varslet behov for nye idrettsanlegg i form av både hall og uteanlegg ved en ny skole eller sentralt i området. Vi ber evt. klubben utrede videre behov for en fotballhall og finansiering og drift av en slik, og legger dette anlegget inn i uprioritert liste.

- **Politiske innspill etter framlagt planforslag**

I forbindelse med handlingsprogram 2017-2020 så har politikerne bedt oss om å sjekke om vi har oversikt over eksisterende anlegg og behovet for ridestier i inn og utmark i Lier. I forbindelse med behandling av prioriterte spillemiddelprosjekter og anlegg for 2018 så ba politikerne oss om å sjekke ut muligheten for supplerende lysløype ved Tranby Kværner området.

Rådmannens merknad: Landbrukskontoret har en egen facebookside for hestemiljøet i Lier og laget en egen rapport «Retningslinjer for hestehold i Lier». Vi samarbeider med landbrukskontoret om å se nærmere på dette og legge inn forslag til ridestier når det dukker opp aktuelle forslag og muligheter for anlegg. Foreløpig står dette som et forslag i den uprioriterte listen. Når det gjelder utvidet lysløypenett på Tranby så har vi hatt kontakt med grunneierne som ikke er interessert i dette, så vi foreslår å la dette ligge inntil videre.

3. Invitasjon til nye innspill i høringsperioden

Anleggsplanen som ligger vedlagt er skrevet for å invitere til innspill, synspunkter og forslag. Vi ber særlig om følgende:

- Synspunkter og forslag til gode mål for anleggsplanen ifht anleggsplanens kapittel 4.
- Forslag til realistiske anleggsprosjekter med begrunnede behov og aktuelle prosjekteiere, gjerne også med antydning av investeringsbehov, driftsopplegg og tidspunkt for realisering, gjerne som konkretiseringer av tidligere innspill – jfr anleggsplanens kapittel 3 og 5.
- Faktarettelser eller supplerende faktainformasjoner – jfr. bl.a. anleggsplanens kapittel 2 og 3.

4. Grunnlaget for ny anleggsplan

Status og evaluering av kommunal plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2013-17

Målsettingene i gjeldende plan var generelle, men har vært førende for prioriteringene i planperioden. Når det gjelder prioriterte tiltaksplaner så er disse i stor grad fulgt opp i hht.

opprinnelig plan og etter årlige prosjektprioriteringer, jfr. oppsummeringen i vedlagt anleggsplan for kommende periode kapittel 1.

Befolkningsdata

I dag er det snart 26 000 innbyggere i Lier kommune, med en vekst på ca 1.4% årlig noe som er gjennomsnittet for de siste 10 årene. Tilflytning fra utlandet (innvandring) har betydd mye for befolkningsveksten i Lier og det bor ca 5 000 personer med innvandrerbakgrunn i Lier i dag, som utgjør ca 20 %. Det forventes en sterk vekst i kommunen med ca 35 000 innbyggere i 2040. Veksten vil hovedsakelig bli i forbindelse med de store utviklingsprosjektene som kommer ved Lier Hageby, Gullaughalvøya og Fjordbyen.

Dette gir store utfordringer i forhold til anleggsutvikling og prioriteringer framover.

Folkehelse

Lier kommune har høye ambisjoner for sitt folkehelsearbeid og ser også at tilrettelegging av tilgjengelige anlegg for allsidig aktivitet er en viktig forutsetning for god folkehelseutvikling for innbyggerne våre. Supplert med lavterskel-aktivitetstilbud, utstyrsutlån og et mangfold av tilbud i regi av både kommunens ulike virksomheter, foreningslivet vårt og andre aktører, gir dette de beste forutsetninger for trivsel, aktivitet og fellesskap for alle.

Våre levevaner har stor påvirkning på egen helse. Stillesitting, usunne kostvaner, ensomhet, søvnvansker og tobakk- og rusavhengighet øker risiko for sykdom og dårlig livskvalitet. Iflg. folkehelsesdata har liunger generelt gode levekår, men også vi har utfordringer mht. sosiale ulikheter, «utenforskap» og psykisk helse, også blant barn og unge. Vi vet at fysisk aktivitet gir store helsemessige gevinster både fysisk og mentalt og er en kilde til glede, overskudd og mestring, kan gi sosialt fellesskap, fører til personlig utvikling og kan ha en samfunnsbyggende funksjon. Det er derfor viktig med videre satsing på motiverende, allsidige og tilgjengelige anlegg, samt sikring av gode lavterskeltilbud som supplement til bredden av ordinære aktivitetstilbud.

Samarbeid

Lier kommune ser nødvendigheten av et utstrakt samarbeid for å sikre gode tilbud til liungene.

Kommunen har bl.a. inngått samarbeidsavtale med Lier idrettsråd der et felles mål er at innbyggerne i Lier skal gis gode muligheter for å utøve allsidig idrettslig aktivitet og friluftsliv/annen fysisk aktivitet i et livsløpsperspektiv med tilbud i nærheten av der folk bor og spesielt for barn og unge. Det er understreket nødvendigheten av samarbeid om utvikling av nye anlegg der behovene er til stede, sikring av arealer til anlegg og oppgraderinger av eksisterende kommunale eller idrettslags eide anlegg.

Kommunen har også inngått samarbeidsavtaler med DNT Drammen og Omegn som er særlig knyttet til drift og utvikling av og ved Eiksetra, men også mer generelt i Finnemarka. Kommunen har mange samarbeidsavtaler og –prosjekter med idrettslag, friluftsforslag, friluftsforslag og grunneiere om anleggsutbygging, anleggsdrift og aktivitetstilbud.

Lier kommune inngikk i 2017 intensjonsavtale om videre planlegging av interkommunalt helårs idrettsanlegg i Leirdalen, som det første større interkommunale idrettsanleggsprosjektet.

Kommunens roller er mange, og ofte kan det være vanskelig å forholde seg til dette for lokale lag. Da skal kommunens ulike virksomheter så langt mulig være en rådgiver og støttespiller slik at anleggsprosjekter kan få en riktig og enklest mulig behandling.

Kommunens ulike virksomheter samarbeider også med hverandre der dette er naturlig, både om anleggsplaner og aktiviteter. Utbygging av flerbruksanlegg ved skoler og aktivitetstilbud som Åpen hall og BUA-arrangementer er eksempler på dette. Dette ønskes videreutviklet framover.

5. Forslag til mål

Vi tar utgangspunkt i kommuneplanvisjonen «Grønne Lier» og grunntanken derfra om «Det gode liv for alle». Hovedmålet for anleggsplanen «Aktive liunger» vil knytte oss til skolenes og folkehelseplanens prosjektmål «Sunne aktive liunger». I «For kropp og sjel» ble følgende strategiske mål fremhevet i 2013 (her stikkordsvis):

- Gode og allsidige kultur- og idrettstilbud er viktige forutsetninger for god folkehelse, og prioriteres... Bredde i tilbud...
- Fokus på barn og unge... Fokus på utsatte grupper...
- Tilbud og aktiviteter der folk bor...
- Allsidig tilrettelegging for friluftsliv og drift av grøntområder... Samarbeid med frivillige og organisasjoner...

Nye og bedre formuleringer vil kunne komme i revidert strategiplan, som da også skal gjelde som strategier ifht. den nye anleggsplanen.

Overordnet mål for anleggsplanen vil kunne være **å sikre tilgjengelige og tilstrekkelige anlegg for allsidige aktiviteter innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.**

I anleggsplanen må vi få inn gode mål for den mer konkrete anleggsutviklingen. På hvilket nivå de bør ligge, er tema for drøftinger.

Den forrige planen hadde mål både for aktiviteter og anleggsutvikling. I ny plan foreslås følgende mål, alle knyttet mer konkret til anleggstilrettelegging:

- 1) Alle de store idrettsaktivitetene skal ha egnede og gode anlegg i Lier eller i regionen. Dette gjelder for bla håndball, fotball, ski, turn, svømming etc.
- 2) Alle de store friluftslivsaktivitetene skal ha egnete og gode anlegg i Lier. Dette gjelder for bla tur til fots, på ski, på sykkel, i båt/kano etc.

- 3) Det skal være fokus på å planlegge og realisere egnete og gode anlegg for uorganisert aktivitet som innbyr til bevegelse og egner seg som sosial møteplass. Alle skolene skal ha slike anlegg tilpasset aldersgruppene på skolen.
- 4) Det skal være lett og god informasjon om hvor disse anleggene er og hvordan man lett kan ta de i bruk. Det er stor fokus på nettbasert informasjon og kommunen har fokus på å legge ut mest mulig ut på Lieropplevelser.no i tillegg til kommunens egen nettside, Kultur og Fritid samt aktiv bruk av Facebook.

Alle målene må uansett forholde seg til mulighetsrommet som finnes og kan skapes gjennom kommunale, statlige og private bevilgninger, kommunal og frivillig kapasitet og gode samarbeidsavtaler.

Se ellers mer utdypende om mål i anleggsplanen vedlagt.

6. Anleggsprioriteringer

For å kunne søke om spillemidler til anlegg innenfor Lier kommunes grenser så må anleggene stå på prioritert liste i vedtatt kommunal plan. Foreliggende anleggsplan vil sikre slikt grunnlag.

I tillegg sikrer planen at kommunen også vurderer de behov og muligheter som foreligger mht. anleggsutvikling i kommunen med jevne mellomrom, som utgangspunkt for egen planlegging og prioritering.

Foreliggende anleggsplan har satt opp kjente og innmeldte anleggsprosjekter slik de foreligger pr august 2017. Høringsperioden kan avklare hva som bør stå på endelige prioriteringslister.